

สรุปผลการดำเนินการ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ
แผนปฏิบัติการในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการปศุสัตว์ (Action Plan)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

(DLD Co-ordinator : DLD-C) ระดับพื้นที่ จังหวัดหนองบัวลำภู

ผลการดำเนินงานตามแผนงาน รอบที่ ๒/๒๕๖๗

๑. แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม : โครงการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพสินค้าเกษตรปลอดภัยอย่างเป็นระบบและยั่งยืน
แผนงาน/กิจกรรมย่อย : ส่งเสริมการเลี้ยงแพะเชิงพาณิชย์

วัตถุประสงค์ : ๑. เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงแพะและเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์แก่เกษตรกร

๒. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาการเลี้ยงแพะและเพิ่มช่องทางการจำหน่ายให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ

๓. เพื่อให้ฟาร์มแพะของเกษตรกรสามารถเข้าสู่ระบบฟาร์มมีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (Good Farming Management: GFM)

ตอบสนองนโยบาย : ยุทธศาสตร์ชาติ : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน/ แผนแม่บท สร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก / ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด : ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การส่งเสริมและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน

๒. หลักการและเหตุผล

ที่มาของโครงการ : แพะเป็นสัตว์ที่เลี้ยงง่าย หากินเก่ง กินอาหารได้หลายประเภท ทนทานต่อสภาพแวดล้อมที่ทุรกันดารได้ดี มีวงชีวิตสั้นให้ลูกเร็ว เนื่องจากตั้งท้องเพียง ๕ เดือน มีเปอร์เซ็นต์การเกิดลูกแฝดสูง ทำให้สามารถเพิ่มจำนวนสัตว์ได้รวดเร็วกว่าโค กระบือ และใช้พื้นที่ในการเลี้ยงน้อย ลักษณะเช่นนี้ทำให้แพะได้เปรียบสัตว์เคี้ยวเอื้องชนิดอื่น จึงทำให้เกษตรกรในแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ความสนใจเลี้ยงแพะมากขึ้น ถึงแม้เกษตรกร จะให้ความสนใจในการเลี้ยงแพะมากขึ้น แต่ความรู้และทักษะการเลี้ยงแพะของเกษตรกรในแถบนี้ยังถือเป็นเรื่องใหม่ จังหวัดหนองบัวลำภูเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีศักยภาพในการเลี้ยงสัตว์ อันเนื่องมาจากสภาพภูมิประเทศที่เหมาะสมต่อการเลี้ยงสัตว์หลายชนิดไม่ว่าจะเป็น โคเนื้อ กระบือ นอกจากนี้ยังมีแพะ ที่เป็นสัตว์เศรษฐกิจอีกอาชีพหนึ่ง ที่เกษตรกรให้ความสนใจเพิ่มมากขึ้น มีความต้องการบริโภคสูงขึ้น เนื่องจากเป็นสัตว์ที่เลี้ยงง่ายโตเร็วให้ผลผลิตในระยะสั้นเมื่อเปรียบเทียบกับโคเนื้อและกระบือ จึงได้สมญานามว่าโคของคนจน จากสถิติพบว่าแพะ ๑ ตัว ให้ลูกเฉลี่ย ๑.๖๘ ตัว /ปี (กรมปศุสัตว์,๒๕๕๗) ประกอบกับจังหวัดหนองบัวลำภูมีสภาพพื้นที่ที่เหมาะสมในการเลี้ยงแพะมาก เนื่องจากเป็นพื้นที่ราบสูง สภาพภูมิอากาศไม่ชื้น มีอาหารสัตว์ตามธรรมชาติในปริมาณมาก ซึ่งส่งผลให้การเลี้ยงแพะขยายฐานมาอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลางตอนบนเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด การจัดการการเลี้ยง การตลาดและการพัฒนาด้านการแปรรูปจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการประกอบอาชีพการเลี้ยงสัตว์เพื่อให้เกิดความยั่งยืน การผลิตเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค โดยเฉพาะผู้บริโภคตลาดประเทศลาว เวียดนาม จีน นักท่องเที่ยว หรือแม้แต่การปรับเปลี่ยนค่านิยมในการบริโภคเนื้อแพะในประเทศที่เพิ่มมากขึ้น

สภาพปัญหา/ความต้องการ : จากข้อมูลสำรวจสัตว์ประจำปี ๒๕๖๕ จังหวัดหนองบัวลำภู มีเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะจำนวน ๔๐๗ ราย มีแม่พันธุ์แพะจำนวน ๕,๓๙๕ ตัว ซึ่งสามารถผลิตแพะออกสู่ตลาดได้ประมาณ ๙,๐๖๓ ตัว/ปี ภายใต้การบริหารจัดการของกลุ่มผู้เลี้ยงแพะ ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด ทั้งนี้เมื่อมองถึงความยั่งยืนในอาชีพการเลี้ยงแพะจำเป็นต้องมีการมองหาตลาดที่กว้างขึ้น และก้าวไปสู่การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากแพะในพื้นที่จังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อเป็นการพัฒนาการเลี้ยงแพะให้เป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงแพะอย่างยั่งยืน ดังนั้นเพื่อให้กลุ่มผู้เลี้ยงแพะในจังหวัดหนองบัวลำภู ขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายสูงสุด จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการเลี้ยงแพะเชิงพาณิชย์ของจังหวัดหนองบัวลำภู กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการผลิตและการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ โดยการศึกษาดูงานจากกลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์ ที่ประสบความสำเร็จจากการประกอบอาชีพการเลี้ยงแพะในพื้นที่ภูมิภาค

ใกล้เคียง ซึ่งเป็นการคัดเลือกเกษตรกร ในพื้นที่ที่มีความเหมาะสม จำนวน ๕๐ ราย เพื่อเข้าร่วมโครงการในการนำร่องการพัฒนาการเลี้ยงแพะและสามารถนำมาต่อยอดกับกลุ่มสมาชิกผู้เลี้ยงแพะในพื้นที่ต่อไป รวมทั้งเพิ่มศักยภาพการผลิตให้กับเกษตรกรรายเดิมซึ่งจะก่อให้เกิดขีดความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น

จังหวัดหนองบัวลำภู มีกลุ่มเกษตรกรที่ประกอบอาชีพการเลี้ยงแพะจำนวนหนึ่ง ซึ่งจำเป็นต้องให้ความรู้และทักษะเพิ่มเติม เพื่อการพัฒนาการเลี้ยงแพะและขีดความสามารถด้านการตลาด เพื่อให้เกิดรายได้แก่เกษตรกรและครอบครัว

๓. กลุ่มเป้าหมาย

เป้าหมายโครงการฯ ได้แก่ เกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ จำนวน ๔๐ ราย

๔. ผลการดำเนินการ

การดำเนินการตามโครงการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพสินค้าเกษตรปลอดภัยอย่างเป็นระบบและยั่งยืน กิจกรรม ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เพื่อเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร กิจกรรมการดำเนินการตามโครงการฯ ได้แก่ การจัดฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน , สนับสนุนวัสดุและปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกร รายละเอียดการดำเนินการ มีดังนี้

๔.๑) การอบรมและการศึกษาดูงาน

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองบัวลำภู ได้รับอนุมัติโครงการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพสินค้าเกษตรปลอดภัยอย่างเป็นระบบและยั่งยืน กิจกรรม ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เพื่อเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร เป็นงบประมาณที่ได้รับสนับสนุนจากจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน ๑,๑๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านหนึ่งแสนหนึ่งหมื่นบาทถ้วน)

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองบัวลำภู ได้ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ ในพื้นที่จังหวัดหนองบัวลำภู ทั้ง ๖ อำเภอ เพื่อเข้าร่วมโครงการฯ รวมทั้งสิ้น รวมทั้งจำนวน ๔๐ ราย และดำเนินการจัดฝึกอบรมและศึกษาดูงานตามโครงการ ในระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๗ รายละเอียดดังนี้

(๑) ดำเนินการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน : ศึกษาเรียนรู้การจัดการฟาร์มแพะที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม ณ สต็อกโฮม แอท มหาสารคาม ซึ่งเป็นฟาร์มแพะที่มีการจัดระบบการเลี้ยง การแปรรูปผลิตภัณฑ์ และการพัฒนาด้านอาหาร TMR สำหรับสัตว์เคี้ยวเอื้อง ณ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

(๒) ฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเนื้อแพะ : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองบัวลำภู ร่วมบูรณาการในการจัดฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเนื้อแพะ ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์มหาสารคาม อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์มหาสารคาม ได้ให้ความอนุเคราะห์สถานที่การฝึกอบรม และสนับสนุนวิทยากรเพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกรในการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเนื้อแพะ ได้แก่ เบอร์เกอร์แพะ ลูกชิ้นแพะ แพะเสียบไม้ การตัดแต่งซากแพะ เป็นต้น เพื่อให้เกษตรกรนำไปพัฒนาต่อยอด การผลิตสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่าต่อ ซึ่งเป็นศูนย์ส่งเสริมด้านการแปรรูปสินค้าด้านปศุสัตว์ ของกรมปศุสัตว์

๔.๒) สนับสนุนวัสดุและปัจจัยการผลิต

มอบเวชภัณฑ์ : มอบเวชภัณฑ์ แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ ที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้แก่ แร่ธาตุก้อน/ยาถ่ายพยาธิ ชนิดฉีด/วิตามินชนิดฉีด

มอบปัจจัยการผลิต : รายการมอบปัจจัยการผลิต แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ได้แก่

- ๑) แผ่นหลังคา เมทัลชีท ยาว ๖ เมตร รายละเอียด ๑๐ แผ่น /พร้อมสกรูยึด
- ๒) รั้วตาข่ายลวดถัก สูง ๑.๕ เมตร ยาว ๓๐ เมตร รายละเอียด ๒ ม้วน
- ๓) รางน้ำ/รางอาหาร (ถังพลาสติกสีฟ้าผ่าซีก/พร้อมขาตั้ง) รายละเอียด ๑ ชุด

๕. การประเมินตามตามผล

เมื่อโครงการแล้วเสร็จ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของโครงการ ผลที่คาดหวังในการจัดทำโครงการเพื่อให้กลุ่มเกษตรกรได้รับประโยชน์จากการศึกษาดูงาน สามารถนำไปปรับใช้ในฟาร์มของตนเอง และได้รับสนับสนุนวัสดุที่จำเป็นในการปรับปรุงฟาร์ม/โรงเรือน เพื่อพัฒนาไปสู่ฟาร์มที่สามารถเข้าสู่ระบบฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (Good Farming Management: *GFM*) และเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริมในครัวเรือน สามารถเพิ่มรายได้ให้ครัวเรือน ต่อไป

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองบัวลำภู ได้ลงพื้นที่เพื่อติดตามการเลี้ยงแพะของกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมของโครงการฯ และเพื่อลงพื้นที่ในการให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ในการเลี้ยง การจัดการฟาร์ม การดูแลรักษาสุขภาพของสัตว์เลี้ยง ทั้งนี้ นายสุวิทย์ จันทร์หาว ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองบัวลำภู และ นางวัลลภา วราอศวปติ ปศุสัตว์จังหวัดหนองบัวลำภู พร้อมด้วยนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดหนองบัวลำภู นายอำเภอโนนสัง กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์ และเจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์อำเภอโนนสัง ร่วมออกตรวจเยี่ยมกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ "กลุ่มแพะ แกะ กุดดู่พาเจริญ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู (กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ) เพื่อตรวจเยี่ยมและให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาในการพัฒนาการส่งเสริมการเลี้ยงแพะ เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน ตลอดทั้ง เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ได้ออกตรวจเยี่ยมเพื่อให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาในการดูแล รักษาสุขภาพสัตว์เลี้ยง การเลี้ยงแพะ

รูปภาพประกอบการดำเนินโครงการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพเกษตรกรปลอดภัยอย่างเป็นระบบและยั่งยืน
กิจกรรม ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เพื่อเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร

กิจกรรมการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน ณ สต็อกโฮม แอท มหาสารคาม

กิจกรรมฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเนื้อแพะ ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์มหาสารคาม อำเภอยะผิงยี่น จั๋งหวัตมหาสารคาม

ภาพกิจกรรมมอบวัสดุและปัจจัยการผลิต แก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ

ภาพกิจกรรม การติดตาม ตรวจสอบเกษตรกรหลังจากเข้าร่วมฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ตามโครงฯ

